

Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság

5.Bf.138/2024/16. szám

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság Budapesten, a 2024. szeptember 18. napján tartott nyilvános ülésen meghozta a következő

V É G Z É S T :

A testi sértés büntette és más bűncselekmény miatt terhelt1 és társai ellen indult büntetőügyben a Fővárosi Törvényszék 2024. január 31. napján kihirdetett 43.B.169/2021/102. számú ítéletét **helybenhagyja** azzal, hogy a vádlottak cselekményeinek jogszabályi megjelöléséből a Btk. 10. § (1) bekezdésére és a 13. § (3) bekezdésére utalást mellőzi, a feltételes szabadság legkorábbi időpontja a szabadságvesztés büntetés meghatározott részének kiállításához igazodik, ugyancsak mellőzi a bevezető részből az ítéletnek II.r. és III.r. vádlott távollétében történő meghozatalára utalást.

A másodfokú eljárásban felmerült bűnügy költségből kötelezi terhelt1 I.r. vádlottat 16.800 (tizenhatezer-nyolcszáz) forint, Terhelt2 II.r. vádlottat 16.800 (tizenhatezer-nyolcszáz) forint, míg Terhelt3 III.r. vádlottat 16.800 (tizenhatezer-nyolcszáz) forint megfizetésére is.

A végzés ellen további fellebbezésnek nincs helye.

I N D O K O L Á S

[1] A Fővárosi Törvényszék 2024. január 31. napján kihirdetett 43.B.169/2021/102. számú ítéletével

- terhelt1 I.r. vádlottat társtettesként elkövetett garázdaság büntette [Btk. 339. § (1) bekezdés, (2) bekezdés a) és d) pont] és társtettesként elkövetett testi sértés büntettének kísérlete [Btk. 164. § (1) bekezdés, (3) bekezdés] miatt – halmazati büntetésül – 2 év 6 hónap börtön fokozatú szabadságvesztés büntetésre és 3 év közügyektől eltiltás mellékbüntetésre,

- Terhelt2 II.r. vádlottat testi sértés büntettének kísérlete [Btk. 164. § (1) bekezdés, (8) bekezdés 1. fordulat] miatt 4 év börtön fokozatú szabadságvesztés büntetésre és 4 év közügyektől eltiltás mellékbüntetésre, míg

- Terhelt3 III. r. vádlottat társtettesként elkövetett garázdaság büntette [Btk. 339. § (1) bekezdés, (2) bekezdés a) és d) pont] és társtettesként elkövetett testi sértés büntettének kísérlete [Btk. 164. § (1) bekezdés, (3) bekezdés] miatt – halmazati büntetésül mint többszörös visszaesőt – 3 év 6 hónap fegyház fokozatú szabadságvesztés büntetésre és 4 év közügyektől eltiltás mellékbüntetésre

ítélte azzal, hogy az I. és II.r. vádlott a szabadságvesztés büntetése kétharmad részének letöltését követően bocsátható leghamarabb feltételes szabadságra, míg a III.r. vádlott feltételes szabadságra nem bocsátható. Továbbá kötelezte őket az eljárás során felmerült bűnügyi költség nagyobb részének megfizetésére, míg a fennmaradó résznek az állam általi viseléséről rendelkezett.

[2] Az ítélet ellen terhelt1 I.r. vádlott és a védője elsődlegesen felmentésért, másodlagosan a jogi minősítés megváltoztatásáért, harmadlagosan a büntetés enyhítéséért, Terhelt2 II.r. vádlott védője teljeskörűen, Terhelt3 III.r. vádlott védője elsődlegesen felmentésért, másodlagosan a büntetés enyhítéséért jelentett be fellebbezést.

[3] Az I.r. vádlott védője a fellebbezésének 2024. augusztus 15-én kelt írásbeli indokolásában a fellebbezését fenntartotta.

[4] A testi sértés büntette vonatkozásában kifejtett álláspontja szerint a szakértő erre vonatkozó válasza nem bizonyítja kétséget kizáróan azt, hogy egyéb eszköz, például lécszék által okozott sérülések is voltak a sértetten és az első fokon eljáró bíróságnak az I.r. vádlott eszközhasználatának megállapítása során figyelmen kívül hagyta azt a tényt, hogy a cselekmény egy szűk helyiségben történt, és a hely szűkére tekintettel keletkezhetnek a sértetten a szűrőn kívül egyéb sérülések is, ezért nem állapítható meg kétséget kizáróan, hogy I.r. vádlott részt vett a bántalmazásban és az sem, hogy eszközt használt volna.

[5] Hivatkozott arra is, hogy sértett1 sértett nyomozás során tett vallomása sem szolgálhat kétséget kizáró bizonyítékkal arra, hogy az I.r. vádlott őt bántalmazta és arra sem, hogy részéről eszköz használata történt, mivel a szakértő azt is elmondta, hogy a sértettnek lehettek kényszerképzetei, amely képzeteket valósnak élt meg.

[6] Utalt e körben arra, hogy ugyanezen indokok alapján a bíróságnak az I.r. vádlott eszközhasználatát nem állapította meg.

[7] Hiányolta e cselekmény kapcsán a társtetteség megállapításának elsőbírői magyarázatát is arra hivatkozva, hogy az I.r. vádlott később érkezett a helyszínre és a sértetten kívül senki nem állította, hogy részt vett volna a bántalmazásban.

[8] A garázdaság büntettét érintően előre bocsátotta azon álláspontját, mely szerint az ítéletben hivatkozott BH2024. 4. számú jogeset jelen ügyben nem alkalmazható, tekintettel arra, hogy abban az elkövető magatartása folytatólagosan elkövetett garázdaság vétsége volt, ezzel szemben jelen eljárásban a BH 1985. 174., BH 2005.9.313., BH 2019. 123. számú bírósági határozatot kell alkalmazni, melyeknek lényege, hogy a garázdaság megállapítását lehetővé tevő kihívóan közösségellenes magatartásnak nem tekinthető a terhelteknek – zárt lépcsőházban kialakult alkalmi vitát követő (akár a ház közösségének megzavarása alkalmas) – pillanatnyi indulatból fakadó, egymással szemben megvalósított kölcsönös tettelegessége. Mindezekre és a tanúvallomásokra figyelemmel pedig nem állapítható meg a garázdaság büntette.

[9] Hangsúlyozta azt is, hogy a felfegyverkezés sem bizonyítható kétséget kizáró módon – mivel arra nézve csak a sértett vallomása szolgál bizonyítékkul –, és az I.r. vádlott terhére felhozott 150 cm hosszú lécs a felfegyverkezve elkövetés törvényi kritériumainak nem felel meg, figyelembe véve az I.r. vádlott magasságát és testalkatát is.

[10] Összességében indítványozta, hogy a másodfokú bíróság az I.r. vádlottat elsősorban bizonyítékok hiányában mentse fel, másodsorban a büntetését változtassa meg, büntetését jelentősen enyhítse – akár enyhítő szakasz alkalmazásával –, így olyan büntetést szabjon ki, ami nem jár szabadságelvonással.

[11] A II.r. vádlott védője a fellebbezését a 2024. június 25-én kelt beadványában indokolva fenntartotta és indítványozta, hogy az ítéltábla változtassa meg a Fővárosi Törvényszék ítéletét és védencét súlyos testi sértés büntett elkövetésében mondja ki bűnösnek és ennek megfelelő – közérdekű munka – büntetést szabjon ki Terhelt2fel szemben.

[12] Kitért arra, hogy a cselekmény jogi minősítése az álláspontja szerint téves, ugyanis sem a kórházban a sebek feltárása során, sem később nem került megállapításra, hogy a szúrások milyen irányból, szögből érték a sértettet és azt sem állapították meg, hogy a szúrt csatornák milyen mélységűek voltak.

[13] Hangsúlyozta, az, hogy a sértett bőrén áthaladt egy hegyes eszköz, az önmagában nem lehet alapja annak, hogy legalább közepes erőbehatással okozták sértett1 sérüléseit.

[14] Kiemelte, hogy az orvosszakértő megállapítása szerint sértett1 sérülései sem közvetlen, sem közvetett életveszélyes állapotot nem idéztek elő, a sérülések gyógytartama 8 napon belüli. Álláspontja szerint olyan távoli volt a veszélyeztetés mértéke, hogy az az életveszélyt okozó testi sértés büntette kísérletének megállapítására nem alkalmas.

[15] A III.r. vádlott védője fellebbezése 2024. augusztus 21-én kelt írásos indokolásában a következő álláspontját fejtette ki:

[16] Az elsőfokú bíróság a megállapított tényekből további tényekre helytelenül következtetett, így helytelenül állapította meg a minősítést, illetve azt, hogy a III.r. vádlott kétséget kizáróan elkövette a megjelölt cselekményeket.

[17] Mégha meg is állapítható, hogy aznap a körfolyosón a WC előtt, annak közvetlen közelében a III.r. vádlott a többi vádlott társával együtt kihívóan közösségellenes és erőszakos magatartást tanúsított, mely alkalmas volt arra, hogy másokban megbotránkozást vagy riadalmat keltsen, ez akkor is legfeljebb a garázdaság alapesetére vonatkoztatható társtetteségi alakzat lehet a III. rendű vádlott vonatkozásában, mely a minősítő körülményre nem terjedhet ki, hiszen a minősítő körülményeket már egyénenként kell vizsgálni. Ugyanis a felfegyverkezve elkövetés definíciója is a minősítő körülményt személyenként lebontva vizsgálja és azt vizsgálja, hogy tényként megállapítható-e, hogy az adott személy, az adott elkövető birtokában tartott-e olyan tárgyat, mely az élet kioltására alkalmas.

[18] Továbbá azt, hogy az adott eszköz az élet kioltására alkalmas-e, csak úgy lehetséges vizsgálni és megállapítani, ha kétséget kizáróan bizonyítható, beazonosítható, hogy az adott elkövető milyen konkrét eszközt tartott magánál.

[19] Védencénél semmilyen eszköz nem volt, sem a cselekményt megelőzően, sem közben, sem utána, így esetében a fentiek alapján fogalmilag kizárt a felfegyverkezve elkövetés, ennek a minősítő körülménynek a hiánya pedig nem pótolható azzal, hogy társtettesként járt el, hiszen a társtettesesség csak a bűncselekmény törvényi tényállása, vagyis alapesete vonatkozásában vizsgálható és vizsgálandó.

[20] Az ítélet társtettesként és csoportosan elkövetett garázdaság büntettségére vonatkozó része a minősítés vonatkozásában ellentétes, ugyanis valaki vagy társtettesként követ el egy cselekményt, vagy csoportosan.

[21] Ezen túlmenően, mivel a II.r. vádlott büntetőjogi felelősségét garázdaságban nem mondta ki a bíróság, a vádlottak magatartását a garázdaság vonatkozásában nem lehet csoportosan elkövetettnek minősíteni, hiszen annak alapvető feltétele, hogy mindhárom vádlottat a bíróság bűnösnek mondja ki garázdaság bűncselekményének elkövetésében, ezért a garázdaság vonatkozásában, büntetőjogi felelősség megállapítása esetén is legfeljebb társtettesi állapítható meg és csak az I. és III.r. vádlott magatartása vonatkozásában, így védenca magatartása nem csoportosan elkövetett garázdaság büntette, hanem legfeljebb garázdaság vétsége lehet.

[22] A rendelkezésre álló iratokból meglátása szerint kétséget kizáróan nem állapítható meg, hogy a III.r. vádlott erőszakos magatartást tanúsított, kizárólag az, hogy a magatartása kihívóan közösségellenes volt, mely alkalmas volt vagy lehetett arra, hogy másokban megbotránkozást vagy riadalmat keltsen, ami legfeljebb a garázdaság szabálysértését meríti ki, ami viszont elévült, miáltal a büntetőeljárás megszüntetésének van helye.

[23] A testi sértést illetően az elsőfokú bíróság összemosza a vádlottak cselekményét, ezzel szemben egyéniesítenie kellett volna a testi sértéses cselekményeket, azaz személyenként kellett volna megállapítani, hogy a vádlottak sérüléseket okoztak a sértettnek és melyik

vádolt milyen sérülést okozott. Enélkül védence vonatkozásában sem eszközhasználatot, sem konkrét bántalmazási módot, sem sértetti elszenvedett sérülést, sem annak gyógytartamát nem lehetett igazolni.

[24] A fentiek alapján elsődlegesen indítványozta, hogy az ítéltábla az ítéletet teljes egészében változtassa meg, a III.r. vádlottat a garázdaság büntette és a súlyos testi sértés büntette vonatkozásában mentse fel, illetve a garázdaság szabálysértésének megállapítása esetén az eljárást szüntesse meg.

[25] Másodlagos indítványa arra irányult, hogy az ítéltábla az ítéletet teljes egészében változtassa meg, a III.r. vádlottat garázdaság vétségében mondja ki bűnösnek, míg a súlyos testi sértés büntette alól mentse fel és ezáltal jelentősen enyhítse a kiszabott büntetést és vele szemben közérdekű munka büntetést szabjon ki.

[26] Harmadlagosan az elsőfokú ítélet megváltoztatását indítványozta akként, hogy a másodfokú bíróság jelentősen enyhítse a kiszabott szabadságvesztés büntetés mértékét.

[27] A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség 2024. április 19-én kelt BF.209/2024/3. számú átiratában rögzítette, hogy a védelmi fellebbezéseket nem tartja alaposnak.

[28] Rögzítette azt is, hogy a védelmi fellebbezésekre figyelemmel a másodfokú felülbírálat terjedelme teljes, de a fellebbezések a Be. 598. § (2) bekezdés a) pontja alapján tanácsulésen elbírálhatók, és az esetlegesen kitűzendő nyilvános ülésen az ügyész nem vesz részt.

[29] Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság az eljárási szabályok betartásával járt el, eljárása során a valósághű tényállás, illetve a büntető és a büntetőeljárási jogszabályok alkalmazásában jelentős tények felderítése érdekében szükséges bizonyítást lefolytatta.

[30] Hangsúlyozta, hogy a vádlottak védekezésével szemben – mérlegeléssel – megállapított és kellően megindokolt tényállás mentes a Be. 592. § (1) és (2) bekezdésében rögzített megalapozatlansági okoktól, így a másodfokú eljárásban irányadó.

[31] Kifejtette, hogy a rögzített tényállás alapján a törvényszék helytállóan következtetett mind a három vádlott elkövetéskori tudattartalmára, szándékára és a bűnösségére, valamint mind a három vádlott cselekményét törvényesen minősítette.

[32] Az enyhítést célzó fellebbezésekkel kapcsolatban a következőkre mutatott rá: A büntetés kiszabásánál irányadó körülményeket az elsőfokú bíróság feltárta, azokat ítélete indokolásában megjelölve és értékelve helytállóan helyezkedett arra az álláspontra, hogy mind a három vádlottal szemben végrehajtandó szabadságvesztés büntetést kell kiszabni, valamint törvényesen alkalmazott mindhármukkal szemben közügyektől eltiltás mellékbüntetést. A bíróság által meghatározott főbüntetés és mellékbüntetés tartama összhangban áll a Btk. 80. §-ában írt büntetéskiszabási elvekkel, igazodik a vádlottak által

elkövetett bűncselekmények tárgyi súlyához és az egyes vádlottak bűnösségi körülményeihez. Az elsőfokú bíróság által alkalmazott szankciók esetleges enyhítése már egyik vádlott esetében sem szolgálná a Btk. 79. §-ában írt büntetési célok elérését, sem a generális sem a speciális prevenció érvényesülését. Erre figyelemmel az I.r. vádlott, valamint a védő enyhítésre irányuló fellebbezése a másodfokú eljárásban álláspontja szerint nem foghatnak helyt.

[33] Az elsőfokú ítélet egyéb járulékos rendelkezéseit ugyancsak törvényesnek értékelte.

[34] Összességében indítványozta, hogy a Fővárosi Ítéltábla a Fővárosi Törvényszék 43.B.169/2021/102. számú ítéletét a Be. 605. § (1) bekezdése alapján hagyja helyben.

[35] Az ítéltábla a fellebbezéseket a Be. 599. § (1) bekezdése szerinti nyilvános ülésen bírálta el.

[36] Ezen a védők a fellebbezéseik írásbeli indoklásában írtakat fenntartották, azokat kiegészíteni nem kívánták.

[37] terhelt I.r. vádlott az utolsó szó jogán hangsúlyozta, hogy nem tartja magát bűnösnek.

[38] A védelmi fellebbezések nem vezettek eredményre.

[39] Az ítéltábla megállapította, hogy az ügyben a felülbírálat valamennyi vádlottat érintően a Be. 590. § (1) és (2) bekezdése alapján teljeskörű.

[40] A felülbírálat során a másodfokú bíróság megállapította azt is, hogy a törvényszék a bizonyítási eljárást a perrendi szabályoknak megfelelően folytatta le. Nem vétett sem abszolút [Be. 608. § (1) bekezdés a) - f) pontja], sem olyan relatív eljárási szabálysértést [Be. 609. § (1) és (2) bekezdése], amely az ítélet érdemi felülbírálatát kizárná és a Be. 567. § (1) és (2) bekezdése szerinti okból az eljárás megszüntetésének sincs helye.

[41] Az elsőfokú bíróság helyesen ismerte fel, hogy a védő kizárását követően az érintett, később kizárt védővel eljáró vádlottat ismételt ki kell hallgatnia, melyet a kizárt védő jelenlétében megtett vallomásának ismertetésével és annak fenntartásával kapcsolatos nyilatkoztatásával meg is tett, mint ahogy törvényesen járt el azt észelve is, hogy a 2022. október 11. és 2023. szeptember 18. napján tartott tárgyalások között a tárgyalás folytonosságát megszakító időtartam telt el. A tárgyaláson való jelenlét jogáról lemondó

vádlottak esetében helyesen alkalmazta a Be. 430-431. §-ok rendelkezéseit, és nem volt ez másképp akkor sem, amikor a jelenlétről korábban lemondott I.r. vádlott az újabb határnapon ismételten megjelent.

[42] Kisebb jelentőségű – de hatályon kívül helyezést még csak fel sem vető – szabálysértésként mindössze az volt megállapítható, hogy a bizonyítási eljárás befejezése előtt több, korábban már ismertetett irat újbóli ismertetésére is sort kerített, amely szükségtelen volt.

[43] Nem eljárási szabálysértés, csak az ítélet szerkezetét érintő kérdés, hogy a Be. 561. § (3) bekezdés b) és c) pontjából következően a személyi körülmények nem képezik a tényállás részét, ezért az ítéltábla az elsőfokú ítélet [10] bekezdésében írtakat az eredeti [21] bekezdés mögé áthelyezi, így az eredeti [11]-[21] bekezdések számozása [10]-[20]-ra módosul.

[44] Nem társította továbbá a törvényszék a megfelelő előéleti adathoz a – tévesen a személyi körülmények körében feltüntetett – releváns büntetésvégrehajtási adatokat, ezért az ítéltábla kiegészíti a [13] bekezdés 2. pontját azzal, hogy a szabadságvesztés büntetésből engedélyezett feltételes szabadságra bocsátás napja 2023. december 8., a [17] bekezdés 1. pontját azzal, hogy a szabadságvesztés büntetését 2013. március 1-jén letöltötte, továbbá a [20] bekezdését a következő 9. ponttal egészíti ki: a Nyíregyházi Járásbíróság 2016. október 4-én kelt és 2016. október 19-én jogerőre emelkedett 42.B.1816/2015/15. számú ítéletével a 2015. május 16-án elkövetett kifosztás büntette miatt mint többszörös visszaesőt 1 év 4 hónap börtönben végrehajtandó szabadságvesztésre és 2 év közügyektől eltiltás mellékbüntetésre ítélte. Szabadságvesztés büntetéséből, azt letöltve 2018. október 13-án szabadult.

[45] Utal továbbá az ítéltábla arra, hogy a perbeszédék tartalma nem bizonyíték, így erre, valamint a Be. 561. § (3) bekezdésében írtakra figyelemmel azok ismertetését az ítélet indokolásában legfeljebb a védekezés, avagy a vádhatóság érveinek az azzal érintett bizonyíték vizsgálata, avagy a jogi minősítés során célszerű elhelyezni.

[46] A másodfokú bíróság a felülbírálat során észlelte, hogy az elsőfokú ítélet – a Be. 592. § (2) bekezdés a) és d) pontjában írt okokból – részben megalapozatlan, az elsőfokú bíróság tényállása kis mértékben, a garázdaság büntetettét érintően hiányos, az életveszélyt okozó testi sértés büntette tekintetében részben helytelen következtetést tartalmaz, ezért az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást – a Be. 593. § (1) bekezdés a) pontja alapján – az ítélet [69] bekezdéséből megállapíthatóan az elsőfokú bíróság által is figyelembe vett tények és a lefolytatott bizonyítást érintő ügyiratok tartalma alapján helyesbíti a következők szerint:

[47] A tényállás [25] bekezdésének első sorából a „vélelmezhető” kifejezést, a [26] bekezdésének 1. mondatából a „közvetett” jelzőt mellőzi.

[48] A tényállás [27] bekezdésében írtak helyett azt rögzíti, hogy: „A vádlottaknak sértettl sérelmére megvalósított fenti erőszakos cselekményére egy körfolyosós társasház nyilvános területén, a késő délutáni órákban került sor, és azt több lakó is észlelte”.

[49] A tényállás a fenti helyesbítésekkel már mindenben megalapozott, a Be. 592. § (1) és (2) bekezdésében írt megalapozatlansági hibáktól mentes, így a Be. 591. § (1) bekezdés 1. fordulata alapján irányadó volt a másodfokú eljárásban is. A felmentést és minősítést célzó fellebbezések valójában a mérlegelésen keresztül a tényállást támadják, az ilyen fellebbezés pedig nem foghat helyt, az a felülmérlegelés Be. 593. § (2) bekezdés 2. mondatában rögzített tilalmába ütközik.

[50] A törvényszék az ügy megítélése szempontjából lényeges valamennyi bizonyítékot megvizsgálta, és azokat a Be. 167. §-ában foglaltaknak megfelelően okszerűen, a logika törvényei szerint értékelte. Az elsőfokú bíróság a bizonyítékok értékelésével indokolási kötelezettségének kimerítő részletességgel, minden lényeges tényre és körülményre kiterjedően eleget tett. Az indokolás logikai hibáktól mentes, az elsőfokú bíróság bizonyítékértékelő tevékenységével, s az annak során tett megállapításaival az ítéltábla egyetértett.

[51] A rendelkezésre álló bizonyítékok összevetésével helyesen járt el a törvényszék, amikor tényállását a vádlottak (részbeni) tagadásával szemben a rendelkezésre álló egyéb bizonyítékok, elsősorban a sértett vallomásai, az azokat megerősítő tanúvallomás és a szakértői vélemények alapján állapította meg.

[52] Alappal mutatott rá az ügyészség és a II.r. vádlott védője arra, hogy a tényállást – a fentiek okán – a fellebbezésben támadni nem lehet, márpedig mind az I.r., mind a III.r. vádlott védőjének fellebbezése részben – illetőleg az előbbi esetben nagyrészt – erre irányul.

[53] Egyetértett az ítéltábla a törvényszékkel abban, hogy a vádlottak, köztük a II. és III.r. vádlott nyomozati vallomásai az ügyben bizonyítékként felhasználhatóak voltak, azonban az ítélet [52]-[55] bekezdésében írtaktól eltérő okból.

[54] A megjelölt bekezdésekben az elsőfokú bíróság részletesen és iratszerűen ismertette a vádlottak első gyanúsított kihallgatásának körülményeit, azonban elkerülte figyelmét az a tény, hogy amellett, hogy a nyomozó hatóság a II. és III.r. vádlott kihallgatását a védők jelenléte nélkül a védő értesítésétől számított két órán belül megkezdte, nem szerezte be hozzájárulásukat sem ahhoz, hogy arra ily módon sor kerülhessen. Ezzel kapcsolatban a Be. 387. § (3) bekezdése a következőképpen rendelkezik: Amennyiben a gyanúsított vagy a bűncselekmény elkövetésével megalapozottan gyanúsítható személy részére a nyomozó

hatóság védőt rendel ki, a nyomozó hatóság a védőt nyomban értesíti és a gyanúsított kihallgatást a védő megérkezéséig, de legalább két órára elhalasztja. Ha a megállapított határidőn belül

a) a védő nem jelenik meg, illetve

b) a gyanúsított vagy a bűncselekmény elkövetésével megalapozottan gyanúsítható személy a védővel lefolytatott tanácskozás alapján a kihallgatás megkezdéséhez hozzájárul,

a nyomozó hatóság a gyanúsított kihallgatást megkezdi.

[55] Figyelemmel arra, hogy a két terhelt kihallgatása a két védő értesítésétől számított két órán belül (9:33 és 9:50 órakor) megkezdődött, a Be. 387. § (3) bekezdés a) pontjára hivatkozással a kihallgatásuk nem felelt meg a fenti törvényi előírásnak.

[56] Megállapítható az iratokból ugyanakkor az is, hogy a II. és III.r. vádlott a következő – immár teljesen szabályos eljárási környezetben fogatosított – gyanúsított kihallgatásukkor is fenntartották azt a megelőző nyilatkozatukat, hogy a gyanúsításban közölt cselekmény elkövetését elismerik, alapvetően emiatt vált mindenben törvényes és felhasználható bizonyítékká a terhelti elismerés.

[57] Az elsőfokú bíróság igen alaposan és körültekintően vizsgálta azt, hogy a vádlottak egymással is ellentétes – vallomását milyen érdekek és viszonyok jellemzik, és vizsgálta azt is, hogy akár a vádlottak, akár sértett állt-e a vallomásaik megtételekor, illetve a cselekmény idején olyan szer hatása alatt, amely a vallomásaik érdemére kihatással lehetett. Meggyőzően és minden részletre kiterjedően számot adott ezek alapján arról, hogy miért a sértett szakértői véleményekkel is alátámasztott vallomását fogadta el a tényállása alapjául. A bizonyítékok értékelése során okkal tért ki arra is, hogy a vádlottak kapcsolata az eljárás során miként alakult, és helyesen vette figyelembe azt, hogy a szülő-gyermek kapcsolatban álló I. és II.r. vádlott vallomását – azon túlmenően, hogy egymást védeni törekedtek – befolyásolta az az anyagi természetű konfliktus is, ami a III.r. vádlott és köztük utóbb fennállt és a III.r. vádlott elleni feljelentésükben is megmutatkozott.

[58] Egyetértett az ítéltábla a törvényszéknek a sértett vallomásának elfogadható voltával összefüggésben tett megállapításaival is (ítélet [58] bekezdése). Tévedett az elsőfokú bíróság azonban, amikor a rendőri jelentésben szereplő sértetti nyilatkozatot bizonyítékként értékelhetőnek tartotta és ekként értékelte (ítélet [49] bekezdése). A Be. 267. § (5) bekezdése szerint ugyanis az adatgyűjtésről készült feljegyzésbe foglalt közlés vallomásként csak akkor használható fel, ha azt az érintett terheltként vagy tanúként történő kihallgatása során fenntartja.

[59] Az iratokból megállapíthatóan az ügyben ez utóbbi feltétel nem teljesült, így a jelentésbe foglalt nyilatkozatot bizonyítékként értékelni nem lehet. Ez ellenben nem érinti a bíróságnak a nyilatkozat alapján a nyomozó hatóság által beszerzett további adatokkal (így

például a cselekmény időpontjával, a lehetséges elkövetők azonosításával, az elszenvedett sérülésekkel) kapcsolatos megállapításait, mert azokra a fenti előírás nem vonatkozik, így nem volt akadálya annak, hogy a jelentést más bizonyítékokkal együtt értékelés alá vonja.

[60] Az elsőfokú bíróság meggyőző indokát adta annak, hogy az eszközhasználattal kapcsolatos megállapításait mire (a sértett vallomásán túl a rendelkezésre álló orvosszakértői véleményre és a szakértő meghallgatására) alapozta (ítélet [59] bekezdése). Ezzel kapcsolatban az I.r. vádlott védőjének érvelése okán indokolt utalni arra, hogy a húsvillán túli eszközhasználatot a sértett vallomásán kívül a szakértő is valószínűsítette a sérülések jellegzetességei alapján, így a sértett azon nyomozati vallomása, mely szerint az I.r. vádlott is használt egy lécezt, e bizonyítékok összevetése útján tényállási szinten akkor is megállapítható, ha a III.r. vádlott kapcsán hasonló tény az elsőfokú bíróság mérlegeléssel nem látott kétséget kizáróan megállapíthatónak. A sértett valóban nem emlékezett arra, hogy a III.r. vádlott is használt volna eszközt, arra sincs bizonyíték, hogy további eszköz használatára is sor került, így esetleges „hallucinációra” hivatkozva sem lehet kétségbe vonni a sértett I.r. vádlottat e téren terhelő vallomását. Megjegyzendő, hogy a sértett közvetlenül a cselekmény után tanú³ tanúnak is azonos tartalommal számolt be a bántalmazásáról, emellett – amint azt az elsőfokú bíróság – a sértett az első vallomása megtételekor kábítószer hatása alatt szakértői véleménnyel alátámasztottan sem állt, és ekkor az I.r. vádlott általi eszközhasználatról ugyanúgy nyilatkozott, végül nem lehet figyelmen kívül hagyni azt sem, hogy éppen a védő által idézett szakértő azt is nyilatkozta, hogy a kábítószer legfeljebb „a finom részleteket” befolyásolja, míg az, hogy hányan és kik bántalmaznak valakit, nem tartozik ebbe a kategóriába. A hallucináció lehetősége sem a sértett, sem más adatokból még csak fel sem merült, amelyet egyértelműen kizár, hogy a bántalmazás sértett által előadott módjára és körülményeire más bizonyítékok is rendelkezésre álltak.

[61] E körben ugyanakkor az indokolás [48] bekezdésében írtak annyiban kiegészítésre szorulnak, hogy a sértettre vonatkozó orvosi dokumentáció szerint az őt vizsgáló orvosok testszerte sérüléseket találtak rajta, azonban ezek jellegét, jellemzőit nem rögzítették – a tárgyaláson kihallgatott orvosszakértő szerint azért, mert azok az életveszély szempontjából nem bírtak jelentőséggel (89. számú tárgyalási jegyzőkönyv 8. oldal). Ugyancsak a szakvélemény alapján hárul a bíróságra az a feladat, hogy annak adatait az általa vizsgált egyéb bizonyítékokkal egybevetve állást foglaljon az erőbehatás nagyságáról, így bár a szakvélemény még fogalmazhat akként, hogy az erőbehatás nagysága „vélelmezhető”, azt a tényállásban már megjeleníteni nem lehet. A vélelmezett erőbehatás egyéb iránt ez estében egyértelműen közepes erőnagyságot takart, miként azt az elsőfokú bíróság a [24] bekezdésben helyesen meg is állapította. Másrészt, az életveszélyes sérülés, annak bekövetkezése esetén kétségkívül lehet közvetlen avagy közvetett. A szakértői vélemény a közvetett életveszélyes sérülést a mellüreg megnyitásával azonosította, azonban a légmell, a vérmell, a mellkasi szervek (tüdő, szív, érrendszer) tényleges sérülése már vitán felül közvetlenül életveszélyesek. Az életveszély „közvetett” jellegére utalás már emiatt is értelemzavaró, de a jelen ügyben nem is jött létre az életveszélyes állapot, így annak jelzővel ellátása semmilyen szempontból nem indokolt, mert hatása a jogi minősítésre nincs.

[62] Az egyébként helyes bizonyítékértékelés ellenére a tényállás [27] bekezdésének fentiek szerinti kiegészítését az indokolta, hogy az elsőfokú bíróság által ott rögzítettek nem

terjedtek ki azokra a – rendelkezésre álló bizonyítékok alapján aggálytalanul megállapítható, objektív – tényekre, amelyek a vádlottak garázdaság tényállásába illeszthető cselekményét jellemezték. A törvényszék ehelyütt lényegében a törvényi tényállás szövegét emelte be az ítéleti tényállásba, azonban ez nem helyettesíti a garázdaság megállapítására alapot adó tényeket, melyek egyébként az ezt megelőzően rögzítettekből is megismerhetők. A bíróságnak ezekből az elsődleges, körülményi tényekből a jogi minősítés során kell levonni azokat a következtetéseket, hogy az elkövetői magatartás alkalmas volt-e a megbotránkozás, riadalom keltésére.

[63] A vádlottak bűnösségére vont következtetés az irányadó tényállásból okszerű, cselekményeik minősítése törvényes, de az arra vonatkozó jogi indokolás az életveszély formája tekintetében helyesbítésre, a kísérlet fogalmát és az elkövetők bűnösségének fokát illetően kiegészítésre szorul.

[64] A minősítéssel kapcsolatos kiegészítést megelőzően azonban mindenképp utalni kell arra, hogy a Be. 6. § (2)-(3) bekezdése szerint a bíróságnak a vádról döntenie kell, a vádon túl nem terjeszkedhet, valamint csak a megvádolt személy büntetőjogi felelősségéről dönthet és csak olyan cselekményt bírálhat el, amelyet a vád tartalmaz. A Be. 163. § (3) bekezdése ehhez kapcsolódóan azt tartalmazza, hogy a bíróság az ítélezés során a tényállást a vád keretein belül tisztázza.

[65] Mindezekre figyelemmel a bíróság az I.r. és III.r. vádlott Btk. 164. § (1) bekezdésébe ütköző és a (8) bekezdés 1. fordulata szerint minősülő, súlyosabb bűncselekményért való felelősségét elsősorban nem az annak megállapításához szükséges tények, hanem az erre vonatkozó vád hiánya okán nem vizsgálhatta.

[66] Utalni kell ezzel összefüggésben arra is, hogy a vádhoz kötöttség elvét nem sérti, ha a bizonyítás eredményeképpen a vádirati tényállásban írtakhoz képest az eredmény tekintetében eltérő tényeket állapít meg a bíróság (EBH2011. 2385. III., BH 2021.66, BH2009.5), de jelen esetben az áttételt követően lefolytatott bizonyítási eljárás végén, 2024. január 9-én kelt vádmódosításban az ügyész határozottan úgy foglalt állást, hogy csak a szúrásokat ténylegesen kifejtő II.r. vádlottat kívánja az életveszélyt okozó testi sértés büntette kísérletével vádolni, társait nem, és az ő tudattartalmukat érintően nem tett olyan – az e cselekmény tekintetében lényeges tényállási elemként értékelendő – ténymegállapításokat sem, hogy ők a súlyosabb eredmény bekövetkeztével számolhattak-e.

[67] Ennek okán – függetlenül attól, hogy a feltárt tények (úgy mint az, hogy hárman együttesen úgy indultak a sértetthez, hogy valamennyien tisztában voltak azzal, hogy a II.r. vádlott milyen eszközt és milyen célból tart magánál, és tisztában lehettek azzal, hogy azt használni is fogja) – az életveszélyt okozó testi sértés büntetének kísérlete vonatkozásában is a Btk. 13. § (3) bekezdés szerinti társtettessegre utalnak (vö. BH 2019.36., Kúria Bfv.III.36/2018/7., BH 2017.357.II., Kúria Bfv.III.430/2017/7.), e két vádlott büntetőjogi felelősségét e cselekményben megállapítani nem lehetett.

[68] Törvényesen minősítette az elsőfokú bíróság a II.r. vádlott cselekményét életveszélyt okozó testi sértés bűntette kísérletének, de tévedett a közvetett életveszély fogalmának használata során.

[69] A jogalkalmazás számára e körben kötelező előírásokat tartalmazó 3/2013. BJE számú büntető jogegységi határozat e vonatkozásban a következő lényeges elemeket tartalmazza: A Btk. 164. §-a (8) bekezdésének 1. fordulatában meghatározott életveszélyt okozó testi sértés nem „tisztá” veszélyeztetési bűncselekmény, mert az elkövetési magatartás csak az érintett egyik jogtárgyat – az emberi életet – veszélyeztet, a másik jogtárgyat, a testi épiséget viszont ténylegesen sérti. Az életveszély fogalmilag a halál bekövetkezésének a reális lehetőségét jelenti, de nem azonosítható a halál szükségszerű beállásának a lehetőségével. Az előbbiről akkor van szó, ha a testi sértés folytán megindult az az okfolyamat, amely a halál bekövetkezéséhez vezethet, de rendszerint fennáll az életveszély megszüntetésére, illetőleg a halál elhárítására alkalmas beavatkozás lehetősége is. A sérülés életveszélyes volta szakkérdés, amelyet orvosszakértő igénybevételével kell megállapítani. Az orvosszakértő nyilatkozik abban a kérdésben is, hogy az életveszély az adott esetben közvetlen vagy közvetett volt-e. Életveszélyt okozó testi sértés megállapításának van helye, ha a testi sértésre irányuló magatartást tanúsító elkövető szándéka az életveszélyre is kiterjed, mert ennek bekövetkezését kívánja vagy ebbe belenyugodva cselekszik. Jóllehet az életveszély, mint eredmény tekintetében az egyenes szándék elméletileg nem zárható ki, a gyakorlatban az életveszélyes eredményt érintő szándék az eshetőlegesség formájában jelentkezik. Ilyen szándék hiányában akkor kell ezt a bűncselekményt megállapítani, ha a beállott életveszélyes következmény tekintetében az elkövetőt gondatlanság terheli (Btk. 9. §). Ha az életveszélyre is kiterjedő szándék megállapítható, ez az eredmény azonban elmarad (tehát még közvetett életveszély sem következett be), az életveszélyt okozó testi sértés kísérletének megállapítására kerülhet sor.

[70] A fentiekből következően közvetlen életveszélyről akkor beszélünk, ha a halálos eredményhez bekövetkezéséhez szükséges okfolyamat beindul, míg a közvetett életveszélyről akkor, ha e veszély még távoli.

[71] A II.r. vádlott cselekménye kapcsán az volt megállapítható, hogy a sértettnek a Btk. 7. § 1. fordulata szerinti egyenes szándékkal testi sérülést kívánt okozni (ez az alkalmazott eszközből, a támadás módjából és intenzitásából, valamint a cselekmény motívumából egyértelműen levezethető). Ennek során előre kellett látnia, hogy a súlyosabb sérülés okozására nyilvánvalóan alkalmas eszközzel, azt úgy használva, hogy többször a sértett mellkasi szervei irányába szúrt vele, számára súlyosabb, az életét veszélyeztető sérülést okozhat. Az elkövetési magatartás tehát megvalósult, az azzal oksági összefüggésben álló súlyosabb eredmény annak előre látása mellett a terhelttől független okok – a szerencsés véletlen – folytán maradt el. A joggyakorlat szerint az eredmény elmaradásának ilyen véletlenszerűsége pedig a lehetséges következményekbe való belenyugvást jelent, ez pedig az eshetőlegesség szándék megállapítására alkalmas (BH 2014.199.).

[72] E belenyugvás a szándékosság enyhébb, de a fentiek alapján a (jelen ügyben teljes, befejezett) kísérletért való felelősséghez elegendő, a Btk. 7. § 2. fordulata szerinti eshetőleges formája.

[73] A kísérletre figyelemmel nincs jelentősége annak, hogy a be sem következett eredmény közvetett vagy közvetlen életveszély lett volna, amint azt a tényállás [26] bekezdésének ezzel kapcsolatos kisebb korrekciója során a másodfokú bíróság már kifejtette.

[74] A vádhoz kötöttséggel összefüggésben fentebb kifejtettekre tekintettel osztotta az ítéltábla a törvényszéknek az I. és III.r. vádlottnak a terhükre megállapított súlyos testi sértés büntette kísérletével kapcsolatos álláspontját. Az arra vonatkozó elsőbírői indokolás a már kifejtetteken túl további kiegészítést nem igényel.

[75] Helyesen döntött a törvényszék akkor is, amikor e két vádlott bűnösségét társtettesként elkövetett, a Btk. 339. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés a) és d) pontja szerint minősülő garázdaság büntetében is megállapította, indokolását ugyanakkor – a védelmi érvelésre is reagálva – némiképp szükséges kiegészíteni.

[76] A vádlotti magatartásnak a másokban való megbotrányozás- vagy riadalomkeltésre való alkalmassága, mint törvényi tényállási elem szempontjából az elkövetés helyszínének, időpontjának és annak volt jelentősége, hogy a vádlottak teljesen közömbösen viseltettek aziránt, hogy cselekményüket bárki észlelheti-e. Azt, hogy hűsvillával és látható méretű faléccel felszerelve hárman együttesen betódultak a lakók közös használatú egyik mellékhelyiségébe, egyfajta erődemonstrációnak is lehet értékelni, amely már magában foglalja a kihívó közösségellenességet.

[77] Ekként – szemben az I.r. vádlott védőjének álláspontjával – helytállóan hivatkozott az elsőfokú bíróság e cselekményt érintően a BH2024. 4. számú bírósági határozatra. E határozat az adott ügyre érvényes. A határozat rendelkező része szerint a garázdaság a társasház zárt, de a lakók számára nyitva álló és mások által is használt folyosóján is elkövethető, ha az a nagyobb létszámú lakóközösség nyugalmanak megzavarásával jár. Adott esetben ez ténylegesen be is következett. tanú3 tanú vallomásából egyértelműen megállapítható, hogy a verekedést több lakó is észlelte, és ő maga is egy másik lakó kiabálására lett figyelmes. Azt, hogy utóbb a tárgyaláson meghallgatott tanúk úgy nyilatkoztak, hogy nem hallották az eseményeket, tényként nem lehet kezelni. Maga tanú3 is elmondta, hogy későbbi találkozásuk során az I.r. vádlott felelősségre vonta őt, amiért rendőrt hívott, és a cselekmény jellegéből, a vádlottak személyiségéből adódóan természetes, hogy a lakók ki kívánnak maradni az eljárásból. A vádlottak cselekmények tehát egyértelműen a lakók nyugalmanak megzavarásával járt.

[78] Másrészt, és ez még lényegesebb, a garázdaság törvényi tényállása nem kívánja meg, hogy a riadalom vagy megbotrányozás be is következzen, elegendő az elkövetési magatartás pusztá alkalmassága. E tekintetben egyáltalán nem bír jelentőséggel, hogy a vádlottak a magatartásukat egyetlen alkalommal vagy folytatólagos jelleggel fejtették-e ki. A védő által felsorolt egyéb bírósági határozatokkal kapcsolatban ezen túlmenően rámutat az

ítélőtábla arra, hogy adott ügyben nem pillanatnyi indulatból fakadó, egymással szemben megvalósított kölcsönös tettelegesség történt. Ezzel szemben három elkövető az ebből a célból magukkal vitt támadó eszközökkel támadott meg egy szűk helyiségben, kiszolgáltatott helyzetben lévő áldozatot, akinek a wc-kefe lehetett az egyetlen védekezési eszköze – amennyiben egyáltalán volt ilyen a támadás helyszínénél szolgáló mellékhelyiségben. Mindez pedig messzemenően alkalmassá teszi a vádlotti cselekményt a társasház lakói nyugalmanak megzavarására.

[79] E bűncselekmény két minősítő körülménye, a csoportosan és felfegyverkezve elkövetés – a vádlottak magatartását az irányadó törvényi szabályozással összevetve – ugyancsak aggálytalanul megállapítható.

[80] A Btk. 459. § (1) bekezdés 3. pontja szerint csoportosan követik el a bűncselekményt, ha az elkövetésben legalább három személy vesz részt; azaz nem feltétele a csoportos elkövetés megállapításának, hogy a három személyt ugyanazon bűncselekmény elkövetésében mondja ki bűnösnek a bíróság. E bűncselekmény esetén a társtettség megállapítása főszabály, de az alól a látszólagos alaki halmazatban megállapított súlyosabb bűncselekmény esete – az e cselekmény elkövetője vonatkozásában – kivétel (4/2007. BJE számú büntető jogegységi határozat). A III.r. vádlott védője beadványában írtakra figyelemmel utal arra a másodfokú bíróság, hogy értelemszerűen nem minősülhet az elkövetők cselekménye enyhébben, csoportos elkövetés helyett alapesetnek azon oknál fogva, hogy valamelyikük egyúttal a garázdaságnál súlyosabb cselekményt is elkövetett a sértett sérelmére.

[81] Ahogyan azt a 2/2000. BJE számú büntető jogegységi határozat indokolás kifejti, a csoport tagjain az elkövetőt, a tettest, a társtettest, valamint a felbujtót és a bűnsegédet is egyaránt érteni kell. Az elkövetői minőséget – vagyis a Btk. általános részében nevesített elkövetői minőségek egyikét – a csoportos elkövetés mellett pontosan meg kell állapítani, és ehhez eltérő jogkövetkezmények fűződhetnek.

[82] A Btk. 459. § (1) bekezdés 6. pontja szerint felfegyverkezve követi el a bűncselekményt, aki az ellenállás leküzdése vagy megakadályozása érdekében az élet kioltására alkalmas eszközt tart magánál. Erre nézve az elsőfokú ítélet [71] bekezdése részletes indokolást tartalmaz. A kétágú húsvilla vitán felül ilyennek tekinthető, a bírói gyakorlat szerint továbbá az asztalláb (BH 1995.385.), egy 2,5 m hosszú és 5-6 cm széles farúd (BH 2003.350.), egy 73 cm hosszú keményfa kalapácsnyél (Kúria Bfv.I.1545/2015/5.) alkalmas emberi élet kioltására. Így a jelen ügyben a sértett bántalmazása során használt faeszköz – eltekintve attól, hogy annak egyéb jellegzetességei nem váltak ismertté – a felsorolt eszközökhöz hasonlóan alkalmas lehet a halálos eredmény előidézésére a bántalmazás módjától, a célzott testtájéktól és erőbehatástól függően. A társtettséget jellemző szándékegységre tekintettel e minősítő körülmény megállapításához nem szükséges az, hogy valamennyi elkövetőnél legyen egy ilyen eszköz, elegendő, ha a csoport valamely tagjánál van, és a többiek erről tudva, vele szándékegységben cselekszenek.

[83] A helyes minősítés mellett észlelte az ítéltábla, hogy az ítélet rendelkező része a Be. 561. § (2) bekezdés c) pontjában írt kötelező rendelkezések ellenére olyan jogszabályhelyek megjelölését is tartalmazza (kísérlet és társtettség), amelyek a törvény szerint nem részei annak. A Be. 561. § (2) bekezdés c) pontja szerint a rendelkező rész a bűncselekmény Btk. szerinti megnevezését az alkalmazott törvényhely feltüntetésével – ideértve a bűncselekmény minősített esetének megállapításakor a bűncselekmény alapesetét meghatározó törvényhelyet is –, a bűncselekmény büntetti vagy vétségi megjelölését, többrendbeli vagy folytatólagos bűncselekmény esetén ennek megjelölését, gondatlan alakzat esetén ennek megjelölését, továbbá az elkövetői és elkövetési alakzat megjelölését tartalmazza, vagyis az alkalmazott törvényhely megjelölése csak a bűncselekmény alap- és minősített esetére vonatkozik, az egyéb, e pontban felsorolt megállapításokat a törvényhely megjelölése nélkül kell a rendelkezésnek tartalmaznia. Erre tekintettel a másodfokú bíróság a fentiek feltüntetését mellőzte.

[84] Csak a teljesség kedvéért utal továbbá a másodfokú bíróság arra, hogy az elsőfokú bíróság erre vonatkozó indokolásával szemben az önbíráskodás büntette a vádlottak terhére azért nem volt megállapítható, mert annak egyetlen elemét sem tartalmazta a tényállás (aki abból a célból, hogy jogos vagy jogosnak vélt vagyoni igénynek érvényt szerezzen, mást erőszakkal vagy fenyegetéssel arra kényszerít, hogy valamit tegyen, ne tegyen vagy eltűrjön).

[85] A törvényszék a büntetéskiszabás során figyelembe veendő körülményeket csaknem teljeskörűen feltárta, de az enyhítő körülmények az elsőfokú ítélet meghozatala óta bekövetkezett további hét hónap időmúlással, az I. és III.r. vádlott esetében a súlyosító körülmények a garázdaság kétszeres minősülésével kiegészítendőek. E mellett a II.r. vádlott javára értékelt körülmények közül mellőzendő, hogy cselekménye elsősorban közvetett életveszély kialakulásának reális lehetőségét hordozta magában, mert erre nézve megállapítást tenni – a kísérlet okán – nem lehet. Az eredmény elmaradása ugyanis kizárólag a véletlennek tudható be, az elkövetési magatartás alkalmas volt közvetlen életveszélyes sérülés okozására is.

[86] Helytállóan hivatkozott az elsőfokú bíróság arra, hogy a szabadságvesztés büntetés kiszabásakor a középérték irányadó, annak számítási módját és a ténylegesen, vádlottanként irányadó középértéket ugyanakkor nem tüntette fel az indokolásban, míg az annak alapjául szolgáló büntetési tételkeretet a III.r. vádlott esetében tévesen határozta meg.

[87] A Btk. 81. § (1)-(3) bekezdése szerint bűnhalmazat esetén egy büntetést kell kiszabni, mégpedig a bűnhalmazatban lévő bűncselekményekre megállapított büntetési nemek, illetve büntetési tételek közül a legsúlyosabbnak az alapulvételével úgy, hogy amennyiben a bűnhalmazatban lévő bűncselekmények közül legalább kettő határozott ideig tartó szabadságvesztéssel büntetendő, a büntetési tétel felső határa a legmagasabb büntetési

tétel felével emelkedik, de nem érheti el az egyes bűncselekményekre megállapított büntetési tételek felső határának együttes tartamát.

[88] Ugyanezen szakasz (4) bekezdése akként rendelkezik, hogy ha ennek feltételei az adott bűncselekmény vonatkozásában fennállnak, a bűnhalmazatban lévő bűncselekmény büntetési tételét a különös, a többszörös és az erőszakos többszörös visszaesőkre, továbbá a bűnszervezetben történő elkövetésre vonatkozó rendelkezések alapján, a (2) és (3) bekezdés alkalmazását megelőzően kell megállapítani.

[89] A többszörös visszaesők kapcsán a Btk. 89. § (1) bekezdése azt írja elő, hogy a különös és a velük szemben az újabb bűncselekmény büntetési tételének felső határa szabadságvesztés esetén a felével emelkedik, de nem haladhatja meg a huszonöt évet.

[90] A középértékről a Btk. 80. § (2) és (3) bekezdés rendelkezik ekként: Határozott ideig tartó szabadságvesztés kiszabásakor a büntetési tétel középértéke irányadó. A középérték a büntetési tétel alsó és felső határa összegének fele. Ha a Btk. a büntetés kiszabása esetén a Különös Részben meghatározott büntetési tételek emelését írja elő, a (2) bekezdésben meghatározott számítást a felemelt büntetési tételekre tekintettel kell elvégezni.

[91] Mindezek összevetése alapján a szabadságvesztés középértéke az I.r. vádlottra nézve 2 év 4 hónap 15 nap (4 év 6 hónap és 3 hónap = 4 év 9 hónap fele), a II.r. vádlottra nézve 5 év (2+8 év =10 év fele). A III.r. vádlott esetében az irányadó 3 éves büntetési tétel felső határa a Btk. 89. § (1) bekezdése alapján a felével 4 év 6 hónapra emelkedik, majd a halmazati szabályokra tekintettel tovább kell emelni ennek a felével (2 év 3 hónappal) 6 év 9 hónapra. E maximum és a 3 hónapos törvényi minimum összegének (7 évnek) a fele 3 év 6 hónap az irányadó középérték, így a vele szemben az elsőfokú bíróság által kiszabott szabadságvesztés büntetés éppen a középértékkel azonos.

[92] Az ítéltábla álláspontja szerint a kis mértékben módosult bünteteskiszabási körülmények mellett sem tévedett a törvényszék, amikor úgy ítélte meg, hogy a törvénnyel rendszeresen szembehelyezkedő vádlottakkal szemben végrehajtandó szabadságvesztés büntetés kiszabása indokolt és annak mértéke is a cselekmény(ek) súlyához, valamint a vádlottak társadalomra veszélyességéhez igazodik, az inkább méltányos, mint eltúlzott, így enyhítése a büntetés Btk. 79. §-a szerinti céljával ellentétes lenne.

[93] A szabadságvesztés végrehajtási fokozatát az elsőfokú bíróság valamennyi vádlottat érintően törvényesen állapította meg és nem tévedett a feltételes kedvezményrel kapcsolatban sem.

[94] A másodfokú bíróság úgy ítélte meg, hogy a nagy tárgyi súlyú, szándékos bűncselekmény elkövetése miatt végrehajtandó szabadságvesztésre ítélt vádlottak a cselekményük jellegénél fogva is méltatlanok arra, hogy a közügyek gyakorlásában részt

vegyenek, így az attól való eltiltásuk szintén törvényes volt, és annak időtartamát is a törvénynek megfelelően határozta meg az elsőfokú bíróság.

A bűnügyi költségre vonatkozó elsőbírói rendelkezés az eljárásjogi törvény rendelkezésein nyugszik, azzal az ítéltábla maradéktalanul egyetértett.

[95] Fent írtakra figyelemmel az ítéltábla nyilvános ülésen eljárva az elsőfokú bíróság ítéletét a Be. 605. § (1) bekezdése alapján – a rendelkező rész pontosításával, valamint a tényállás és az indokolás kisebb kiegészítésével és helyesbítésével – helybenhagyta.

[96] A rendelkező rész pontosítását az tette szükségessé, hogy az nem tartalmazta egyértelműen azt, hogy a feltételes szabadság legkorábbi időpontja a szabadságvesztés büntetés meghatározott részének kiállításához igazodik.

[97] A szükségtelen jogszabályi megjelöléseken kívül ugyancsak mellőznie kellett a bevezető részből az ítéletnek II.r. és III.r. vádlott távollétében történő meghozatalára utalást. A Be. 451. § (2) bekezdés c) pontjában szereplő „bíróági eljárás formája” eljárásjogi fogalom, amelyet tartalommal a Be. 425. §-a tölt meg. Ebből következően a bíróság határozatának bevezető részében kizárólag az szerepelhet, hogy tárgyaláson, nyilvános ülésen, ülésen vagy tanácsülésen hozta meg a határozatot, nincs helye egyéb utalásnak arra, hogy a bíróság milyen körülmények között járt el. Ezzel együtt a „vádlott távollétében” megjelölés megtévesztő is, mivel a Be. CI. Fejezetében szabályozott külön eljárásra utal, amelyről adott esetben nem volt szó, az eljárás nem ismeretlen helyen tartózkodó vádlottakkal szemben folyt.

[98] A másodfokú eljárásban felmerült védői felkészülési és jelenléti díjból álló költség viselésére a Be. 613. § (1) bekezdése és a Be. 574. § (1) bekezdése alapján a vádlottakat a felmerülés arányában külön kötelezte.

[99] A másodfokú bíróság végzése elleni fellebbezés lehetőségét a Be. 615. § (1) bekezdése zárja ki.

Budapest, 2024. szeptember 18.

dr. Borbás Virág Bernadett s. k.,

dr. Cserni János s. k.,

dr. Ignác György s. k.,

a tanács elnöke

előadó bíró

bíró

A Fővárosi Törvényszék 2024. január 31. napján kelt 43.B.169/2021/102. számú ítélete a Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság 5.Bf.138/2024/16. számú végzésével mindhárom vádlott vonatkozásában 2024. szeptember 18. napján jogerőre emelkedett.

Budapest, 2024. szeptember 18.

dr. Borbás Virág Bernadett s. k.,

a tanács elnöke

A kiadmány hitelül: